

СИЛАБУС навчальної дисципліни «ТЕХНІЧНІ КУЛЬТУРИ»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	201 Агрономія ОПП Агрономія
Курс, семестр	4 курс, 7 семестр
Трудовістю	Загальна кількість годин – 120 Кількість кредитів – 4
Мова(и) викладання	Державна
ІІІ / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології Кафедра рослинництва
Контактні дані розробника	ФІЛОНЕНКО Сергій , кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри рослинництва, доцент; Контакти: ауд. 44 (навчальний корпус №1) e-mail: sergii.filonenko@pdau.edu.ua , тел.: 050-910-28-27 Сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/filonenko-sergiy-vasylowych
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)	Навчальні дисципліни, які передують вивченню дисципліни «Технічні культури», відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми Агрономія: «Ботаніка», «Землеробство», «Агрохімія», «Механізація, електрифікація та автоматизація сільськогосподарського виробництва»
Компетентності	Інтегральна: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Загальні: ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Фахові: ФК 3. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних з вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин. ФК 4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач. ФК 5. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузях сільськогосподарського виробництва.

Програмні результати навчання	ПРН 5. Проводити літературний пошук української та іноземною мовою та аналізувати отриману інформацію. ПРН 6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії. ПРН 9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття. ПРН 10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії. ПРН 11. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем. ПРН 13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідно до чинних вимог. ПРН 14. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.
Мета вивчення навчальної дисципліни	Навчити здобувачів вищої освіти теоретичних знань із біології, морфології та сучасних технологій вирощування технічних культур і сформувати професійні уміння у майбутніх спеціалістів аграрного сектору щодо практичного застосування набутих знань та умінь у господарствах.
Програма навчальної дисципліни	Тема 1. Загальна характеристика олійних культур. Соняшник Тема 2. Біологічні особливості та технологія вирощування ріпаку Тема 3. Ефіроолійні культури. Коріандр і кмин Тема 4. Прядивні культури. Біологічні особливості та технології вирощування конопель і льону-довгунця Тема 5. Хміль і тютюн. Біологічні властивості та технології вирощування Тема 6. Буряки цукрові. Господарське значення, ботанічна характеристика та біологічні особливості Тема 7. Технологія вирощування буряків цукрових
Методи навчання	Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда), наочні (ілюстрування), практичні методи (робота з навчально-методичною літературою, лабораторні роботи); інтерактивні методи (проектування професійних ситуацій); комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій); методи усного контролю (опитування); методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота).
Стратегія оцінювання результатів навчання	Форми поточного контролю: виконання лабораторних робіт та захисту звіту по кожній з них; виконання самостійної роботи у вигляді реферату за відповідними темами навчальної дисципліни та його захист і розв'язування тестів. Форма семестрового контролю: залік
Оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
Політика навчальної дисципліни	Академічна доброчесність: дотримання вимог нормативно-правових актів щодо академічної доброчесності для здобувачів

вищої освіти є обов'язковою вимогою. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Терміни виконання та перескладання: навчальні завдання, які передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані вчасно, тобто у встановлений термін відповідно до навчального розкладу. Перескладання результатів поточного контролю здобувачем відбуваються за поважних причин у нього, але із дозволу дирекції ННІ АСЕ. Практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу на 30% оцінку. Порядок повторного проходження контрольних заходів регулюється положенням про організацію освітнього процесу та положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти. Відповідно до локальної нормативної бази повторне складання підсумкового контролю допускається не більше двох разів: один раз викладачу, другий – комісії, котра формується директором навчально-наукового інституту, за участю кафедри, відповідальної за реалізацію освітнього компоненту. Оцінка, яка отримана в результаті другого повторного складання заліку, є остаточною. Складання заліку для підвищення позитивної оцінки з навчальної дисципліни здійснюється тільки один раз на підставі заяви здобувача вищої освіти.

Відвідування занять: навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року, передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим (в оф-лайн, чи в он-лайн режимах). Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. Всі пропущені здобувачем заняття з поважної або без поважної причини мають бути відпрацьовані відповідно графіка, який висвітлюється на сторінці кафедри на сайті у вкладці «Сьогодення кафедри». Відпрацювання лекції відбувається у формі опитування самостійно засвоєного студентом матеріалу, лабораторні роботи відпрацьовуються у відповідних лабораторіях кафедри і виконуються здобувачем самостійно.

Оскарження результатів оцінювання: після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі незгоди із отриманою оцінкою, а також у випадку неможливості спільного врегулювання ситуації, здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі, необ'єктивне

	оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. У цьому випадку здобувач подає апеляційну заяву на ім'я ректора. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується «Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті». Нормативно-правові акти стосовно оскарження результатів навчання наведені на відповідній сторінці сайту ПДАУ.
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)	- Робоча програма навчальної дисципліни. - Навчальний контент (повний текст лекцій). - Тематика та зміст лабораторних робіт. - Електронне навчання у системі Moodle. - Забезпечення дисципліни навчальними інформаційними джерелами, інструментами, обладнанням та програмним забезпеченням. - Презентації, відеоролики.
Рекомендовані джерела інформації	Основні 1.Петриченко В.Ф., Лихочвор В.В. Рослинництво. Нові технології вирощування польових культур: підручник. 5-те вид., виправ., допов. Львів : НВФ «Українські технології», 2022. 806 с. 2.Мазур В.А., Поліщук І.С., Телекало Н.В., Мордванюк М.О. Рослинництво. Навчальний посібник (частина 1). Вінниця: Видавництво ТОВ «Друк». 2020. 352 с. 3.Каленська С.М., Дмитришак М.Я., Мокрієнко В.А. та ін. Рослинництво з основами кормовиробництва та агрометеорології. Частина 1. Рослинництво. Підручник. Київ: Прінтеко, 2023. 611 с. 4.Присяжнюк О. І., Присяжнюк Л.М., Мельник С.І., Гринів С.М. Буряки цукрові – селекція, насінництво та технологія вирощування: монографія. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2022. 310 с. Допоміжні 1. Бахмат М.І., Кващук О.В., Хоміна В.Я., Загородний М.В., Сучек М.М. Ефіроолійні рослини. Тернопіль : Медобори-2006, 2012. 312 с. 2. Дмитришак М.Я., Мокрієнко В.А., Юник А.В. Морфобіологічні особливості та технологія вирощування технічних культур / за ред. М.Я. Дмитришака. Вінниця : «Нілан-ЛТД», 2017. 484 с. 3. Буряківництво. Проблеми інтенсифікації та ресурсозбереження. Київ : НВП ТОВ «Альфа-стевія ЛТД», 2007. 486 с. 4. Домарацький Є.О., Козлова О.П., Базалій В.В. Агробіологічне обґрунтування застосування біопрепаратів в технології вирощування соняшника. Монографія. Херсон :Олді-плюс, 2019. 188 с. 5. Зінченко О.І., Салатенко В.Н., Білоножко М.А. Рослинництво. Київ : «Аграрна освіта», 2001. 587 с. 6. Каленська С.М. та ін. Системи сучасних інтенсивних технологій у рослинництві. Підручник. Вінниця: Рогальська І. О., 2015. 448 с.

7. Коноплі: монографія. За ред. М.Д. Мигалья, В.М. Кабанця. Суми : Видавничий будинок, «Еллада», 2011. 384 с.

8. Куценко О.М., Кочерга А.А., Філоненко С.В. Технічні культури. Методичні вказівки до проведення лабораторно-практичних занять та самостійного вивчення дисципліни студентами спеціальності 6.130100 «Агроніомія» всіх форм навчання. Полтава : РВВ ПДАА, 2003. 180 с.

9. Лихочвор В.В. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур. Київ : «Центр навчальної літератури», 2004. 800 с.

10. Мельник А. В.. Агробіологічні особливості вирощування соняшнику та ріпаку ярого в умовах Північно-східного Лісостепу України. Аналітичний огляд та результати досліджень: монографія. Суми : Університетська книга, 2017. 229 с.

11. Роїк М.В. Буряки. Київ : «XXI вік», 2001. 318 с.

12. Сай В.А. Технологія вирощування, збирання та первинної переробки льону олійного: монографія. Луцьк. 2012. 168 с.

13. Тищенко М. В. Філоненко С. В., Боровик І. В., Коваль О. В, Гудименко Ж. В. Економічна ефективність короткоротаційної плодозмінної сівозміни залежно від системи удобрення цукрових буряків. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2020. № 3. С. 91–98.

14. Тищенко М.В., Філоненко С.В. Вплив системи удобрення цукрових буряків на продуктивність короткоротаційної плодозмінної сівозміни. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2019. №3. С.11-17.

15. Троценко В.І. Соняшник: селекція, насінництво, технологія вирощування. Монографія. Суми : Університетська книга, 2020. 286 с.

16. Філоненко С. В., Тищенко М. В., Райда В. В. Ефективність позакореневого внесення регуляторів росту на посівах буряків цукрових. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2022. № 2. С. 66-74.

17. Філоненко С.В., Кочерга А.А., Ляшенко В.В. Буряківництво. Лабораторно-практичні заняття. Полтава : «Камелот», 2008. 368 с.

18. Фурсова Г.К., Фурсов Д.І., Сергєєв В.В. Рослинництво. Лабораторно-практичні заняття. Ч. II. Технічні та кормові культури. Харків : ТО Ексклюзив, 2008. 380 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України – dir@dnsgb.kiev.ua

2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – nlu@csl.freenet.kiev.ua

3. Інститут олійних культур НААН України. URL: <http://imk.zp.ua/>

4. Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України. URL: <https://bio.gov.ua/>

5. ННЦ «Інститут землеробства НААН». URL: <http://zemlerobstvo.com>

6. Інститут луб'яних культур. URL: <http://ibc-naas.com/>

7. Електронний науковий журнал «Новітні агротехнології».

	URL: http://plant.gov.ua/uk/plant/pro-zhurnal 8. Електронний журнал «Агроном». URL: http://agronom.com.ua 9. Електронний журнал «Пропозиція». URL: http://www.propozitsiya.com 10. Електронний науковий журнал «Цукрові буряки». URL: http://sugarbeet.gov.ua/category/pr/zhurnal-tsb
Рік введення	2023

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
(денна форма здобуття освіти)**

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання лабораторної роботи та її захист	написання самостійної роботи та її захист	розв'язування тестів	
Тема 1. Загальна характеристика олійних культур. Соняшник	3		2	5
Тема 2. Біологічні особливості та технологія вирощування ріпаку	3		2	5
Тема 3. Ефіроолійні культури. Коріандр і кмін	3		2	5
Тема 4. Прядивні культури. Біологічні особливості та технології вирощування конопель і льону-довгунця	3		2	5
	3		2	5
Тема 5. Хміль і тютюн. Біологічні властивості та технології вирощування	3		2	5
Тема 6. Буряки цукрові. Господарське значення, ботанічна характеристика та біологічні особливості	3		2	5
	3		2	5
	3		2	5
Тема 7. Технологія вирощування буряків цукрових	3		2	5
	3		2	5
	3		2	5
	3		2	5
Всього	39			26
		35		35
Разом				100

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
(заочна форма здобуття освіти)**

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання лабораторної роботи та її захист	написання самостійної роботи та її захист	виконання індивідуального завдання (контрольної роботи)	
Тема 1. Загальна характеристика олійних культур. Соняшник	10			
Тема 2. Біологічні особливості та технологія вирощування ріпаку	-			
Тема 3. Ефіроолійні культури. Коріандр і кмін	-			

Тема 4. Прядивні культури. Біологічні особливості та технології вирощування конопель і льону- довгунця	-			
Тема 5. Хміль і тютюн. Біологічні властивості та технології вирощування	-			
Тема 6. Буряки цукрові. Господарське значення, ботанічна характеристика та біологічні особливості	10			
Тема 7. Технологія вирощування буряків цукрових	-			
Контрольна робота			50	50
Всього	20	30		50
Разом				100